

KINNITAN

Tegevdirektor: Enn Sapp

01.04.2023.a

1. Eesmärk ja vastutus

- 1.1 Käesoleva ohutusjuhendi eesmärgiks on käsitleda põhilisi ohutegureid ja ohutus- ning keskkonnaohutuse nõudeid töövõtjatele Metsä Forest Eesti AS -i raielankidel.
- 1.2 Ohutusjuhend kehtib kõikidel Metsä Forest Eesti AS -i poolt hallatavatel raielankidel, kui kirjalikus lepingus ei ole kokku lepitud teisiti.
- 1.3 Ohutusjuhend on metsaraie ja -kokkuveo ettevõtete töötajatele, kes teevad metsatöid Metsä Forest Eesti AS -i poolt hallatavatel raielankidel ja nendega seotud aladel (raie- ja kokkuveo teed, laoplatsid vms) töövõtu korras.

2. Ohud raietöödel

- inimesed, sõidukid ja liikuvad masinad, masinaosad;
- langetatavad ja rippes puud, oksad, alusmets, võsa;
- töötamine tormimurru ja/või -heite alal;
- töö väljaspool ettenähtud tööala või keskkonna ja/või muinsuskaitseliste piirangutega alal;
- laaditav ning ladustatud puit, raidmed;
- kukkumine ebatasasel või libedal pinnal või takistustele liikumisteedel;
- valgustingimused töötamisel öhtusel ja öisel ajal;
- mikrokliima, töö õues sademetega ning madalatel ja kõrgetel temperatuuridel;
- silmakahjustused;
- kütused, õlid ja kütuse põlemisjäägid.

3. Tööohutuse üldnõuded

- 3.1 Lubatud on teha ainult seda tööd, milles töötajat on juhendatud ja mille ohutuid töövõtteid ta tunneb.
- 3.2 Töötajal on kohustus keelduda tööst, millega toimetulekus ja mille ohutuse tagatases ta ei ole kindel ning teavitama sellest viivitamatult Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhti.
- 3.3 Töötaja tohib kasutada ainult vastavaks tööks ettenähtud ja töökorras töövahendit. Keelatud on kasutada töövahendit, mille käsitsemiseks puuduvad töötajal oskused ja mille kohta ei ole töötajat teavitatud ohututest töövõtetest.
- 3.4 Märgates tööohutuse rikkumist teiste töötajate poolt või ohtu lähedal olijaile, peab töötaja viivitamatult peatama ohtu põhjustava tegevuse, võtma tarvitusele abinõud ohutuse tagamiseks ja juhtunust teavitama Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhti.
- 3.5 Töötaja peab teavitama Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhti kõigist töö ajal märgatud puudustest.
- 3.6 Võsa- ja kettsaega lubatakse töötama isikuid, kes on vähemalt 18 aastat vanad.
- 3.7 Metsakasvatustöödel ja metsamasinatel töötamisel peab töötaja omama kutsetunnistust.

- 3.8 Metsatöö on keelatud tugevama kui 12 m/s tuulega, äikese ja paduvihmaga ning tiheda uduga (tihedaks loetakse udu, kui 50 m kauguselt ei ole näha inimese siluetti).
- 3.9 Sõiduk, millega töötaja töökohale saabus, tuleb parkida töökohalt lahkumise suunas, et õnnetuse korral saaks kiiremini tegutseda.
- 3.10 Raietööline peab kandma nõuetekohast turvavarustust:
- kaitsekiivrit, mis on varustatud visiiri ja kõrvaklappidega,
  - kõrgnähtavusega jakki või vesti,
  - turvapükse ja –saapaid.
- 3.11 Raietöölisel ja metsamasinaoperaatoril peavad metsas kaasas olema esmaabi-vahendid ning laetud mobiiltelefon.
- 3.12 Metsamasinaoperaator peab tööobjektile masinast väljudes kandma helkurvesti ja kiivrit.
- 3.13 Kett- ja võsasaag tuleb käivitamiseks tõsta vähemalt kolm meetrit kütuse tankimise paigast eemale.
- 3.14 Töökohale ei tohi lubada kõrvalisi isikuid.
- 3.15 Kõrvaliste isikute raielangil viibimise ajaks tööd peatatakse. Kõik raielangil raietööde ajal viibivad isikud peavad kandma kiivrit ja helkurvesti.
- 3.16 Metsas on keelatud teha lõket selleks mitte ettevalmistatud kohas. Tuleohtlikul ajal ja alal on keelatud metsas suitsetamine.
- 3.17 Kõikidel käimas olevate töödega raielankidel, millel toimub raietöölise või harvesteri / giljotiinlõikepeaga ekskavaatori poolt puude langetamine või metsamaterjali kokkuvedu, peab olema metsamaterjali vaheladu või selle puudumisel langile viiv tee tähistatud hoiatava sildiga, kus on märgitud kinnistu nimi, raietööde teostaja ning Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhi andmed.

4. Kütused ja tankimine

- 4.1 Kett- ja võsasaag tankimisel tuleb kasutada spetsiaalseid kanistrite otsikuid, mis välistavad üle- ja möödavalamist.
- 4.2 Metsamasina tankimisel tuleb kasutada selleks ettenähtud kütusepumpa.
- 4.3 Kütusemahutid peavad olema ette nähtud kütuste hoidmiseks ja veoks.
- 4.4 Kütusemahutid tuleb tööobjektile hoida varjulises kohas.
- 4.5 Lekkinud kütus või määrdeained tuleb imava materjali (absorbent) abil kokku koguda ning kuni äraveoni ladustada keskkonnaohutult.
- 4.6 Keelatud on kütuste hoidmine ja tankimine veekogudele lähemal kui 10 m.

5. Tavajäätmed ja ohtlikud jäätmed

- 5.1 Kõik töö käigus tekkinud tavajäätmed ja ohtlikud jäätmed tuleb peale tööobjekti lõpetamist ära viia.
- 5.2 Metsatöödel tekkivateks ohtlikeks jäätmeteks loetakse: kütuse ja määrdeainete taara, markeerimisvärvi purgid, kütuse või määrdeaine lekke tõrjumisel kasutatud absorbent ja absorbeerivad matid, akud, hüdrovoolikud, kütuse- või õlifiltrid.
- 5.3 Tavajäätmed ja ohtlikud jäätmed tuleb hoida tööobjektile eraldi.
- 5.4 Igal tööobjektile peab olema koht tavajäätmete hoidmiseks (prügikast, prügikott).

- 5.5 Igal tööobjektil peab olema koht ohtlike jäätmete hoidmiseks, ohtlike jäätmeid tuleb hoida ilmastiku- ning lekkekindlates anumates või pakendites.
- 5.6 Tööobjektil, kus töötavad metsamasinad, peavad olema esmased keskkonnareostuse tõrjevahendid: labidas, 20 kg absorbentgraanuleid või 50 l turvast või saepuru ja kogumisnõu kasutatud absorbendi kogumiseks.
- 5.7 Jäätmete hoidmiseks vajalike anumate või pakendite ning keskkonnareostuse tõrjevahendite olemasolu eest vastutab töövõtja välja arvatud juhul, kui kirjalikult ei ole kokku lepitud teisiti.

6. Vösasaega töötamine

Vösasaega töötades on töötaja kohustatud:

- 6.1 kandma tugevast riidest pikki pükse ja töökindaid;
- 6.2 kandma demaskeerivat värvi (erksavärvilist) tööriietust;
- 6.3 kandma kinniseid tugevama konstruktsiooniga libisemist takistava tallaga vettpidavaid jalanõusid;
- 6.4 kandma alati mürasummutusklappe ja kaitsemaski või kaitseprille;
- 6.5 kandma kaitsekiivrit kõrgema kui 3 m võsa saagimisel;
- 6.6 kasutama ainult vastavale margile ettenähtud lõikeseadet;
- 6.7 veenduma, et lõikeseadme kinnitusmutter on kindlalt fikseeritud;
- 6.8 veenduma, et lõikeseadmel on margile vastav ja vigastusteta kaitsekate ning see on kinnitatud;
- 6.9 kontrollima lõikeseadme seisukorda, pragude ja mõrade puhul tuleb lõikeseade välja vahetada;
- 6.10 veenduma, et lõikeseade liigub vabalt ja ei ole kõrvaliste esemetega kokkupuutes;
- 6.11 seiskama mootori, kui lõikeseade kiilub kinni;
- 6.12 veenduma, et lõikeseade tühikäigul ei pöörle;
- 6.13 seiskama mootori tööorgani puhastamisel ja lõikeseadme läheduses muid tegevusi tehes;
- 6.14 töötama vösasaega, mis on kinnitatud kanderihmadele;
- 6.15 kontrollima, et kanderihmade kiirkinnitus on töökorras ja võimaldab ohu korral kiiresti vösasae kanderihmadest vabastada;
- 6.16 kasutama vösasae mootoris ainult pliivaba kütust;
- 6.17 sulgema tankimise järgselt kindlalt kütusekanistri ja kütusepaagi kinnituskorgid;
- 6.18 peatama töö, kui kõrvaline isik siseneb ohtlikusse tsooni (lähemale kui 15 meetrit);
- 6.19 hoidma teise vösasaega töötava töötajaga vähemalt 15 meetrilist vahekaugust;
- 6.20 langetama üle 8 cm jämedusega puid kahe lõikega tüve mõlemalt küljelt;
- 6.21 Keelatud on kasutada langetamisel vösasaeketta sektorit, mis jääb kujutletava kella 11 ja 14 vahele, sest oht tagasilöögiks on suur.

7. Kettsaega töötamine

Kettsaega töötades on töötaja kohustatud:

- 7.1 kasutama demaskeerivat värvi (erksavärvilist) tööriietust ja kasutama isikukaitsevahendeid:
  - mürasummutusklappidega ja kaitsemaskiga varustatud kaitsekiivrit;

- sääre ja reiekaitsetega turvapükse, mis tagavad saeketi seiskumise sisselõike korral;
  - turvasaapaid;
  - töökindaid.
- töökohale kaasa võtma ja vajadusel kasutama pööramiskonksuga langetuslabidat, -kiile, haaratsit, konksu ja tööriistavööd;
  - eemaldama enne langetamist puu ümbert võsa ja liikumist takistava lamapuidu ning tegema taganemiseks 45 kraadi all 2-3 m pikkused rajad;
  - langetama töökohal kõik puud, mis võivad ohustada ennast ja teisi isikuid;
  - peatama langetamise, kui kõrvaline isik siseneb ohtlikusse tsooni (lähemale kui 90 meetrit puu langetamise kohast);
  - katkestama viivitamatult töö, kui vigastatakse elektriliini, peale seda tuleb ohtlik koht tähistada ja teavitada Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhti;
  - paigutama raietööde ohutusmärgid;
  - teavitama Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhti täiendavate ohutusmärkide paigaldamise vajadusest;
  - tähistama lõpuni läbi saagimata või rippesse jäänud puud;
  - kasutama kettsae mootoris ainult pliivaba kütust;
  - sulgema tankimise järgselt kindlalt kütusekanistri ja kütusepaagi kinnituskorgid.
- 7.2 Kui töökohaga piirnevad või seda läbivad elektriliinid, võib puid langetada ainult liinivaldaja kirjalikul loal.
- 7.3 Tuulemuru ja -heite koristamisel tuleb puud langetada tuulemuru suunas. Esimeses järjekorras tuleb langetada kõige ohtlikumad puud. Enne puu langetamist tuleb kõrvaldada lahtised rippuvad oksad ja ladvaotsad.
- 7.4 Tuulemurrus töötamisel ja jämedamate puude (rinnasdiameetriga üle 90 cm) langetamisel peab töökohal töötama üheaegselt vähemalt kaks töötajat.
- 7.5 Langetatavale puule tuleb teha esmalt langetussuunas langetussälk. Sälgu sügavus peab olema sirgel puul mitte alla 1/4 tüüka jämedusest, kaldu kasvanud ja pehastunud puudel mitte alla 1/3 tüüka jämedusest. Pehkinud ja jalalkuivanud puude sälkamine peab toimuma ainult saega, olles eelnevalt kontrollinud puu seismiskindlust ja vajadusel eemaldada murdunud ladvad või oksad.
- 7.6 Langetuslõige tuleb teha langetussälgu tasapinnast kõrgemale.
- 7.7 Langetamisel tuleb jätta pideriba 1/10 tüve läbimõõdust, keelatud on langetatavat tüve täielikult läbi saagida. Vajadusel tuleb kasutada langetuslabidat või -kiilu.
- 7.8 Puutüve langema hakkamisel tuleb taganeda ohutusse kaugusse (45 kraadise nurga all langetussuunale vastassuunda).
- 7.9 Kännust kokkukasvanud puid või üle viie kraadise kaldega puid tuleb langetada loomuliku kalde suunas. Murdunud puud tuleb langetada murdele ristisuunas, kusjuures peab kontrollima eelnevalt murde tugevust. Pinges olevate puude langetamisel ja laasimisel tuleb eelnevalt hinnata situatsiooni ohtlikkust ning vajadusel kasutada abivahendeid vältimaks sae kinnikiilumist, rebendi või tagasilöögi ohtu. Rebendite vältimiseks tuleb pinges puude läbisaagimisel pinge leevendamiseks teha pideriba külgedele kerged sisselõiked.

- 7.10 Rippesse jäänud puu langetamisel tuleb järgida järgnevaid nõudeid:
- keerata tüvi langetuslabida või -lindiga endast eemale, mitte kunagi enda poole;
  - lohistada puu maha metsamasina või vintsi abil;
  - mitte langetada puud, mille najal on rippes puu;
  - mitte lõigata rippes puu tüükaotsast notte;
  - mitte maha paisata rippes puud teise puu pealelangetamisega;
  - mitte töötada rippes puu all.
- 7.11 Keelatud on töötada rippesse jäänud puu ohtlikus läheduses.
- 7.12 Raiutud puu laasimine toimub suunaga tükast ladvani. Laasida ei tohi:
- seistes ise laasitava tüvel;
  - oksti, millele tüvi kindlalt toetub;
  - oksti kokkutõmmatud tüvede pakis või oksti, mis asuvad teiste tüvede või kändude vahel pinge all.
- 7.13 Laasijate omavaheline kaugus peab olema vähemalt 10 m.
- 7.14 Tuule poolt heidetud puud tuleb esmalt kännust järgata.
- 7.15 Tuuleheite puude väljapööratud juurekamakas tuleb peale järkamist metsamasina või vintsi abil tagasi tõmmata.
- 7.16 Keelatud on töötada saeplaadi otsa ülemise veerandiga, sest oht tagasilöögiks on suur.

8. Metsamasinade ja töövahendite seisund ning komplekteeritus

- 8.1 Metsamasinad peavad läbima valmistaja poolt ettenähtud sagedusega tehnohoolduseid.
- 8.2 Kui metsamasinat ei kasutata, tuleb selle mootor seisata.
- 8.3 Liikluses kasutatavad metsamasinad peavad lisaks tehnohooldusele läbima õigusaktides ettenähtud tehnilise ülevaatuse.
- 8.4 Visuaalsel vaatlusel tuvastatava õli- või kütuselekkkega metsamasina kasutamine on keelatud.
- 8.5 Kõikidel kasutatavatel metsamasinatel peab olema sidesüsteem, esmaabikomplekt ja absorpent.
- 8.6 Metsamasinad peavad olema varustatud liiklusseaduse või tootja tehase komplektusega ettenähtud tulekustutitega, millel on kehtiv kontrollmärgistus.
- 8.7 Kasutatavad töövahendid (nt kettsaag, võsasaag) peavad olema kompleksed ning vastama tootja nõuetele.

9. Mälestised ja pärandkultuuriobjektid

- 9.1 Tuleb vältida kinnismälestiste, nagu kultusekohtade, sõjahaudade, kääbaste, arhitektuuriajaloolise väärtusega ehitiste ja mälestusmärkide ning pärandkultuuriobjektide kahjustamist ning risustamist raidmetega.
- 9.2 Juhul, kui kinnismälestiste või pärandkultuuri objektide puhul on raietööde teostamisel seatud lisatingimusi (nt metsateatise või muinsuskaitseameti juhistes), siis nende järgimine on töötajale kohustuslik.

10. Hädaolukorrad

- 10.1 Tulekahju korral, mida ei suudeta iseseisvalt kustutada, tuleb sellest teatada **telefonile 112** ja Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhile ning võimalusel asuda olemasolevate vahenditega põlemiskollet kustutama, samas kindlustades enese ohutuse.
- 10.2 Tulekahjust teatamisel tuleb öelda rahulikult hääl teataja nimi, sündmuskoha asukoht ja mis põleb.
- 10.3 Keskkonnareostuse korral, mida ei suudeta olemasolevate tõrjevahenditega kõrvaldada, tuleb teatada **telefonile 112** ja Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhile.
- 10.4 Lõhkematerjali leidmisel tuleb sellest teatada **telefonile 112** ja Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhile ning peatada töö kuni lõhkematerjali spetsialistide saabumiseni ning oodata edasisi Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhi korraldusi. Leiukoht tuleb võimalusel piirata ja tähistada. **Leitud lõhkematerjali ei tohi puudutada.**
- 10.5 Suure linnupesa, diameetriga 40 cm või enam, leidmisel peatada töö, teavitada leiust Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhti ning oodata edasisi tööjuhi korraldusi.

Eelpool käsitletud ohutusnõuete ja Metsä Forest Eesti AS -i tööjuhi korralduste eiramisest tekkinud tervise- ja muu kahju tekkimisel langeb vastutus kahju tekkimise eest täiel määral kahju tekitajale.

11. Kasutatud kirjandus

- RMK juhendmaterjalid.